

Norges vassdrags- og energidirektorat

Kan forhandlingsbaserte modeller benyttes i Norge?

Tore Langset, seksjonssjef

Innhold

- Noen grunnleggende kriterier
- Hva er en forhandlingsbasert modell?
- Litt om slike modellers insentiver
- Hvilke utfordringer vil man møte?
- Løses problemene som bransjen peker på?

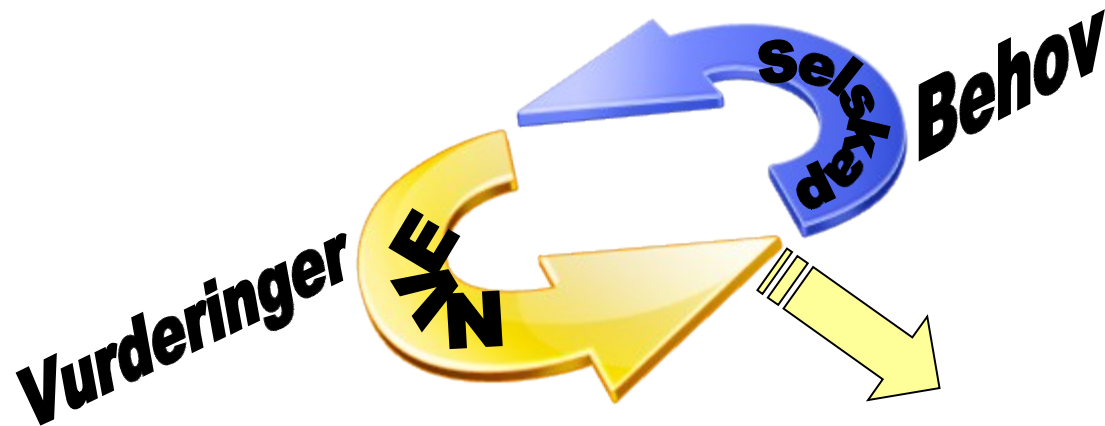

Noen grunnleggende kriterier

- Inntektene skal dekke selskapenes kostnader og avskrivninger, samt gi en rimelig avkastning over tid
- Bidra til effektiv drift, utvikling og utnyttelse av nettet
- Kundene skal ikke betale mer enn nødvendig

Hva er en forhandlingsbasert modell?

Inntektsramme?

Kostnadsnorm?

Tariffer?

Indikatorer?

Litt om slike modellers insentiver

- Ved forhandlingene vil det alltid være
 - lønnsomt å overbevise regulator om at man har behov for høyere inntekter enn nødvendig
 - lønnsomt å overbevise regulator om at investeringene vil komme tidlig i perioden
- I etterkant vil det alltid være lønnsomt
 - å holde kostnadene så lave som mulig
 - unngå enhver investering som ikke må gjøres eller som ikke bidrar til betydelige kostnadsreduksjoner
 - utsette investeringer så lenge som mulig
- Måloppnåelsesindikatorer kan redusere negative egenskaper ved modellene

Utfordringer

- Ressurskrevende forhandlinger
 - Vurdering av nettselskapets fremtidige utviklingsbehov
 - Vurdering av nettselskapets planer
 - Vurdering av realismen i nettselskapets budsjetter
- Ressurskrevende å evaluere måloppnåelsen
 - Kan ha gjort lite, men brukt mye penger
 - Kan ha foretatt andre beslutninger enn forutsatt.
- Kan være ansvarsfraskrivende
- Vil være informasjonskrevende

Informasjonsbehov

- Dagens kostnadsnivå og nettstruktur (som i dagens regulering)
- Fremtidig kostnadsutvikling (ny)
- Fremtidig nettutviklingsbehov og -planer (ny)
- Måloppnåelsesindikatorer (ny)
 - Må kjenne dem under forhandlingene
 - Må kunne vurdere resultatet opp mot forutsetningene i forhandlingene

Løses problemene?

- Ved en svært enkelt modell kan problemene forsterkes
 - Det vil være lønnsomt å love mest mulig i forkant og oppfylle færrest mulig av lovnadene i etterkant
 - Når inntekten først er fastsatt vil det alltid være mest lønnsomt å holde alle kostnader så lave som mulig, også investeringene
- Ved en mer komplisert modell kan problemene reduseres
 - Krever at myndighetene kan evaluere budsjettene og deres forutsetninger, samt at lovnadene følges opp og avvik sanksjoneres
- Det vil fortsatt være usikkerhet som påvirker investeringer
 - Usikkerhet om hva som skjer i fremtiden
 - Usikkerhet om budsjettet og forutsetningene vil holde
 - Usikkerhet knyttet til regulators modeller og metoder for å vurdere selskapenes behov

Foreløpige betraktninger

- Forhandlingsbaserte modeller kan selvsagt benyttes
- Kan i prinsippet implementeres uten store endringer i eksisterende regelverk
- Ikke alle utfordringene vil løses og nye vil komme til
- Blir sannsynligvis mer detaljrik enn dagens regulering
- Ressurskrevende for både NVE og nettselskapene
- Krever store endringer i måten å arbeide på
- Desto færre selskaper, desto mer realistisk er modellen
- Mest sannsynlig å lykkes i regional- og sentralnettet
- Vi har foreløpig ikke sett noen som har lykkes
- Vi er interessert i å finne ut mer om modellens muligheter

Velkommen til Norges energidager 2010

14. – 15. oktober 2010